

ANKARA 2023

TEMEL YAŞAM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

(I-II)

(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

TEMEL YAŞAM BECERİLERİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(I-II)

(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

İÇİNDEKİLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
DEĞERLERİMİZ	4
YETKİNLİKLER	4
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDAKİ BECERİLER	7
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	7
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	10
TYB.1.1. ÜNİTE: İLETİŞİM	10
TYB.1.2. ÜNİTE: SORUMLU OLMA	10
TYB.1.3. ÜNİTE: ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME	11
TYB.1.4. ÜNİTE: PROBLEM ÇÖZME VE KARAR VERME	12
TYB.1.5. ÜNİTE: ELEŞTİREL DÜŞÜNME	12
TYB.2.1. ÜNİTE: SAĞLIKLI YAŞAM	12
TYB.2.2. ÜNİTE: STRESLE BAŞ ETME	13
TYB.2.3. ÜNİTE: EMPATİ	14
TYB.2.4. ÜNİTE: TAKIM ÇALIŞMASI	14
TYB.2.5. ÜNİTE: BİLİNÇLİ TÜKETİM	14

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüğe bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüğe bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik

bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1) Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2) Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.

3) Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4) Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5) Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7) İniyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8) Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Temel Yaşam Becerileri Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda Temel Yaşam Becerileri Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin aşağıda belirlenen amaçlara ulaşması beklenmektedir:

- a) Sağlığı korumanın önemini bilmeleri
- b) Zaman yönetimini öğrenmeleri
- c) Günlük yaşamın farklı alanlarında ihtiyaç duyulan pratik bilgi, beceri ve sağlıklı alışkanlıkları kazanmaları
- ç) Kişisel bakım konusunda bilgi ve beceriler kazanarak, sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmeleri
- d) Sağlıklı beslenme konusunda bilinçlenmeleri
- e) Dengeli ve besleyici beslenme alışkanlıkları kazanmaları
- f) Farklı perspektiflerden bakarak problemlere alternatif çözüm yolları üretme yeteneklerini geliştirebilmeleri
- g) Veri toplayarak en iyi çözümü seçebilme ve karar verebilme becerilerini geliştirmeleri
- ğ) Kendi düşüncelerini ve başkalarının fikirlerini eleştirel bir bakış açısıyla inceleyebilmeleri

ÖĞRETİM PROGRAMI'NDAKİ BECERİLER

Temel Yaşam Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde yer alan 8 anahtar yetkinliğin yanı sıra bunlarla uyumlu olarak öğrencilerin kazanması beklenen beceriler aşağıda sıralanmıştır:

- Karar verme
- Eleştirel düşünme
- Empati
- Problem çözme
- Sosyal katılım
- İletişim
- İş birliği
- Sorumlu davranma
- Araştırma
- Gözlem
- Öz denetim

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Temel Yaşam Becerileri Programı, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönlendirdiği ve aktif katılımı amaçlayan bir yaklaşımı benimser. Bu program içerisinde, araştırma ve sorgulama yöntemlerinin kullanımı teşvik edilir ve öğrenilen bilgiler gerçek yaşamla ilişkilendirilir. Program kapsamında, öğrencilere bireysel sorumlulukların sürdürülebilir bir sosyal gelişim için ne kadar önemli olduğu vurgulanırken bu sorumlulukları aktif bir şekilde üstlenmeleri teşvik edilir.

Bu dersin okutulmasında öğretmenlerin, teorik bilgi aktarımının ötesine geçerek öğrencilerle birlikte uygulamalı etkinlikler gerçekleştirmesi beklenmektedir. Bu kapsamda çevredeki fırsatların değerlendirilerek bunların öğrencilerle paylaşılması gerekmektedir. Bu sayede, öğrencilerin öğrendiklerini gerçek dünya uygulamalarıyla ilişkilendirmeleri sağlanır.

Bu ders, bireylerin günlük yaşam ihtiyaçlarını bağımsız bir şekilde yönetme ve sorunları tanımlama, analiz etme, çözme ve karar verme yeteneklerini geliştirmeyi, iletişim becerilerini ve sağlıklı beslenme ve yaşam alışkanlıklarını kazandırmayı amaçlamaktadır.

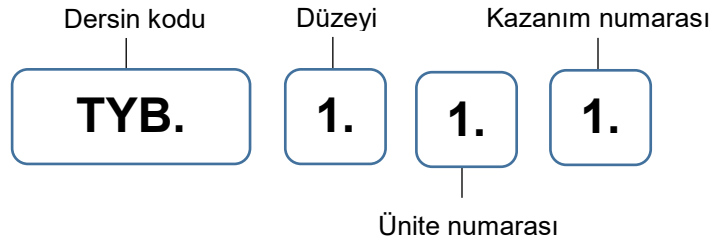
Temel Yaşam Becerileri Dersi Öğretim Programı iki düzey olarak hazırlanmıştır. Bu dersi ilk defa alan bir öğrenci, önce birinci düzeyi (Temel Yaşam Becerileri – I) sonra da ikinci düzeyi (Temel Yaşam Becerileri – II) seçmelidir.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Temel Yaşam Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın ünite adları, kazanım sayıları, öngörülen süre/ders saatleri ve ders saati yüzdeleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

TEMEL YAŞAM BECERİLERİ-I				
No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde (%)
1	İletişim	11	24	33
2	Sorumlu Olma	7	4	5
3	Öğrenmeyi Öğrenme	10	20	28
4	Problem Çözme ve Karar Verme	9	12	17
5	Eleştirel Düşünme	6	12	17
Toplam		43	72	100
TEMEL YAŞAM BECERİLERİ-II				
No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde (%)
1	Sağlıklı Yaşam	8	16	22
2	Stresle Baş Etme	7	16	22
3	Empati	6	8	11
4	Takım Çalışması	7	12	17
5	Bilinçli Tüketim	11	20	28
Toplam		39	72	100

Temel Yaşam Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar ünitelere göre numaralandırılmıştır. Numaralandırma sisteminde dersin kodu, düzeyi, ünite numarası ve kazanım numarasına yer verilmiştir.

KAZANIM VE AÇIKLAMALARI**TYB.1.1. ÜNİTE: İLETİŞİM**

Bu ünite de öğrencilerin dinleme, anlama, ifade etme becerilerini geliştirerek iletişim kurmayı öğrenmeleri, sözsüz iletişim becerilerini bilmeleri ve kişiler arası sağlıklı iletişim kurma becerilerini edinmeleri amaçlanmaktadır.

TYB.1.1.1. İletişim sürecini açıklar.

- a) *Kaynak, mesaj, kodlama, kanal/araç, alıcı, geri bildirim ve bağlam öğelerini tanımaları sağlanır.*
- b) *Kişiler arası iletişim uygulamaları yapmaları sağlanır. Ben dili ve sen dili örneklerine değinilir.*

TYB.1.1.2. Etkili iletişimin unsurlarını açıklar.

Etkili iletişim unsurlarından kendini tanıtmak, karşımızdakini etkili ve ilgili dinlemek, empati kurabilmek, eleştirilere karşı açık olmak, göz kontağı, hitap, ses tonu vb. beden dilini kullanabilmek unsurlarına değinilir.

TYB.1.1.3. İletişimde dinlemenin önemini açıklar.

Etkin dinleme becerisi üzerinde durulur.

TYB.1.1.4. İletişimde dönüt vermenin gereğini sorgular.

TYB 1.1.5. İletişimde beden dilinin önemini açıklar.

Hız Muhammed'in (sav) beden dilini etkili bir şekilde kullanmasına ilişkin örneklere (konuşurken tüm bedeniyle muhababına dönmesi, küçük çocuklarla konuşurken onların göz hizasına inmesi gibi) yer verilir.

TYB.1.1.6. Sözsüz iletişim becerilerini kullanır.

Sunum yapması sağlanır. Sunum sırasında düşüncelerini akıcı olarak aktarması, beden dili ve sözsüz iletişim becerilerini etkili kullanması ve dönüt vermesi konusunda teşvik edilir.

TYB.1.1.7. Kişiler arasındaki iletişimi etkileyen faktörleri açıklar.

- a) *Saygı, doğruluk, empati ve kavî leyyin (yumuşak dil kullanma) kavramlarının iletişimi üzerindeki etkisine vurgu yapılır.*
- b) *Olumlu ve olumsuz iletişim türlerine değinilir.*
- c) *Kültür ve medeniyetimizde kötü söz söylemenin zararlarına vurgu yapılır; ayet, hadis, atasözü ve vecizelerden örnekler verilir.*

TYB.1.1.8. İletişimde karşılıklı güvenin önemini ifade eder.

TYB.1.1.9. Kişiler arası ilişkileri yönetmenin önemini tartışır.

Kısa film, fotoğraf, örnek olay vb. üzerinden kişiler arası ilişkileri yönetmenin önemi üzerinde durulur.

TYB.1.1.10. İletişim engelleri ve çatışmaları ile ilgili kavramları ayırt eder.

TYB.1.1.11. İletişim engellerinin ve çatışmalarının iletişimi üzerindeki etkisini değerlendirir.

TYB.1.2. ÜNİTE: SORUMLU OLMA

Bu ünite de öğrencilerin yaşama dair sorumluluklarını kavramaları, bu sorumlulukları yerine getirmeleri amaçlanmaktadır.

TYB.1.2.1. Sosyal hayatındaki sorumluluklarını ifade eder.

Okuldaki, evdeki sorumluluklarını listelemeleri ve listelerini birbirleri ile paylaşmaları sağlar.

TYB.1.2.2. Çalışmalarda sorumluluk almanın önemini açıklar.

TYB.1.2.3. Sorumluluğunu aldığı işi vaktinde bitirmenin önemini örneklerle açıklar.

TYB.1.2.4. Sorumluluklarını yerine getirmede doğabilecek problemleri ifade eder.

TYB.1.2.5. Çevresine ve çevresindeki canlılara karşı sorumluluklarını açıklar.

- a) *Varlık âlemi içerisindeki insanın, çevresine karşı emanet şuuru ile davranması gerektiği vurgulanır.*
- b) *İnsanın doğaya, insanlara, hayvanlara ve bitkilere karşı sorumlulukları üzerinde durulur.*

TYB.1.2.6. Sorumluluğunu yerine getirmenin kendisine hissettirdiklerini açıklar.

TYB.1.2.7. Sorumlu davranmayı; adil olma, saygı ve başarı ile ilişkilendirir.

İnsan olmanın başlı başına bir sorumluluk gerektirdiği vurgulanır. Sorumluluk bilinci edinilmesi kısa film veya yaşanmış hayat hikâyeleriyle desteklenir.

TYB.1.3. ÜNİTE: ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME

Bu ünite de öğrencilerin öğrenme yöntemlerini tanımaları, bu yöntemleri kullanmaları, öğrenme stratejileri geliştirmeleri ve öğrendiklerini gündelik hayatta kullanmaları amaçlanmaktadır.

TYB.1.3.1. Öğrenme stratejilerini ayırt eder.

Dikkat, tekrar, anlamlandırma, yürütücü biliş ve duyuşsal stratejilere değinilir.

TYB.1.3.2. Kendine uygun öğrenme stratejisini seçer.

TYB.1.3.3. Kendine uygun öğrenme stratejilerini test eder.

TYB.1.3.4. Çalışma ve öğrenme taktiklerini etkin olarak kullanır.

TYB.1.3.5. Öğrendiği yeni bilgi ile önceki bilgilerini ilişkilendirir.

TYB.1.3.6. İhtiyaç duyduğu bilgiye ulaşmanın yollarını sunar.

İslam dininin ilk emrinin "Oku" olduğu vurgulanıp bilgiye verdiği önem belirtilir.

TYB.1.3.7. Ulaştığı bilgileri günlük hayatta kullanır.

- a) *Güncel haberleri takip ederek, ülkemizdeki ve dünyadaki olaylar hakkında bilgi sahibi olmanın günlük hayattaki etkisine değinilir.*
- b) *Harita okuma, alışverişte fiyat karşılaştırması yapma ve toplu taşıma sistemini kullanma becerilerinin önemi üzerinde durulur.*

TYB.1.3.8. Bilginin doğruluğunu teyit etmede bilgi iletişim teknolojilerinin önemini tartışır.

- a) *Bilgi iletişim teknolojilerinde doğru bilgiye ulaşma şekilleri üzerinde durulur.*
- b) *Genel ağ üzerindeki her bilginin doğru olmadığı, doğrulanabilir ve resmi kaynaklardan bilgi edinmenin önemi üzerinde durulur.*
- c) *Doğru ve güvenilir bilginin hayata etkileri ile ilgili ayet, hadis, atasözü ve vecizeler üzerinde durulur.*

TYB.1.3.9. Bilgi iletişim teknolojilerini kullanarak problemlere farklı çözümler üretir.

TYB.1.3.10. Kendi öğrenme şeklini keşfeder.

Öğrenme şeklinin kişiden kişiye farklılık gösterdiği bilgisi üzerinde durularak öğrencilerin kendi öğrenme şekillerini keşfetmeleri desteklenir.

TYB.1.4. ÜNİTE: PROBLEM ÇÖZME VE KARAR VERME

Bu ünite de öğrencilerin problemleri tanımlamaları, bu problemlere çözüm yolları üretmeleri, olaylara farklı perspektiflerden bakabilmeleri, problemlere alternatif çözüm yolları geliştirebilmeleri ve karar verebilme becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

TYB.1.4.1. Günlük yaşam içinde karşılaşılan problemleri tanımlar.

TYB.1.4.2. Günlük yaşamda karşılaşılan problemlere ilişkin bilgi toplar.

TYB.1.4.3. Günlük yaşamda karşılaşılan problemlere yönelik alternatif çözüm yolları belirler.

TYB.1.4.4. Problemlere bulunduğu çözümlerin avantaj ve dezavantajlarını değerlendirir.

TYB.1.4.5. Problemlere bulunduğu çözümlere karar verme sürecinde dikkat edilmesi gereken unsurları belirler.

TYB.1.4.6. Problemlere bulunduğu çözümlere yönelik karar verme sürecindeki riskleri, sonuçları bakımından değerlendirir.

TYB.1.4.7. Çözüm yolları arasından uygun çözümü seçer.

TYB.1.4.8. Problem çözümüne yönelik karar verme sürecinde ön yargı ve yanlılıkları ayırt eder.

TYB.1.4.9. Problem çözümüne yönelik alınan kararların olası sonuçlarını fark eder.

TYB.1.5. ÜNİTE: ELEŞTİREL DÜŞÜNME

Bu ünite de öğrencilerin yeni fikirler üretebilmesi, mevcut fikirlere yeni açılardan bakabilmesi, kendi düşüncelerini ve başkalarının fikirlerini eleştirilebilir bakış açısı ile inceleyebilmesi amaçlanmaktadır.

TYB.1.5.1. Farklı düşünme biçimlerini örneklerle açıklar.

Analitik, bütünleştirmeci, eleştirel, empatik düşünme biçimleri üzerinde durulur.

TYB.1.5.2. Düşünmeyi etkileyen bilişsel ön yargıları fark eder.

TYB.1.5.3. Eleştirel düşünmeyi tanımlar.

TYB.1.5.4. Eleştirel düşünmenin önemini tartışır.

a) *İslam dininin eleştirel düşünmeye verdiği değer, akletme, tefekkür gibi kavramlar üzerinden açıklanır.*

b) *Türk İslam tarihinden konu ile ilgili örneklere yer verilir.*

TYB.1.5.5. Eleştirel düşünmenin temel ilke ve yöntemlerini açıklar.

TYB 1.5.6. Eleştirel düşünmede akıl yürütme yöntemlerini kullanır.

Tümdengelim, tümevarım gibi yöntemler ele alınır.

TYB.2.1. ÜNİTE: SAĞLIKLI YAŞAM

Bu ünite de öğrencileri sağlıklı beslenme, uyku düzeni hakkında bilinçlendirmek, onları fiziksel etkinliklere yönlendirerek spor alışkanlıklarını kazandırmak, psikolojik sağlamlığın önemini fark etmelerini sağlamak amaçlanmaktadır.

TYB.2.1.1. Dengeli ve sağlıklı beslenme ilkelerini ifade eder.

a) *Sağlıklı bir yaşam tarzını sürdürmek için beslenme, egzersiz ve uykunun önemine değinilir.*

b) *Basit malzemelerle sağlıklı bir öğün hazırlaması sağlanır.*

c) *Beden sağlığını korumanın ve bu bağlamda helal ve sağlıklı beslenmenin dinen önemli olduğu vurgulanır.*

TYB.2.1.2. Düzenli egzersiz yapmanın önemini açıklar.

TYB.2.1.3. Günlük yaşamda temizlik kurallarının önemini ifade eder.

- a) *İslam dininin temizliğe verdiği öneme vurgu yapılır, temizliğin maddi ve manevi boyutları olduğu izah edilir. Her ibadet için temizliğin ön şart olması örneği ile temizliğin önemi vurgulanır.*
- b) *İslam dininin koruyucu hekimliğe verdiği önem üzerinde durulur.*

TYB.2.1.4. Düzenli sağlık kontrollerinin önemini açıklar.

TYB.2.1.5. Duygusal sağlık kavramını açıklar.

TYB.2.1.6. Duygusal sağlık için yapılması gerekenleri listeler.

- a) *Duygusal sağlığa ulaşmada manevi gücün önemine değinilir. Bireyin hayatla güçlü manevi bağlar kurmasının duygusal sağlığı üzerindeki etkisine yer verilir.*
- b) *Duygularını doğru ifade edebilmenin önemi üzerinde durulur.*

TYB.2.1.7. İş ve yaşam dengesinin kişinin duygusal sağlığı açısından önemini açıklar.

TYB.2.1.8. Sanatsal, sosyal ve sportif faaliyetlere katılımın sağlığa etkisini açıklar.

TYB.2.2. ÜNİTE: STRESLE BAŞ ETME

Bu ünite öğrencilerin stresin nedenlerini ve kaynaklarını tanıyıp, stresle başa çıkma yöntemlerini öğrenebilmelerini sağlamak, öğrencilerin duygularını tanımalarına ve duygularını ifade etme yollarını öğrenmelerine olanak sağlamak, öğrencilerin zorlu durumlarda kendilerini motive edebilmelerini ve iyi hissedebilmelerini desteklemek amaçlanmıştır.

TYB.2.2.1. Stresi tanımlar.

TYB.2.2.2. Stresin nedenlerini ve kaynaklarını açıklar.

TYB.2.2.3. Stresin fizyolojik ve davranışsal etkilerini açıklar.

Stresin fiziksel ve duygusal etkilerine değinilir.

TYB.2.2.4. Stresle başa çıkma yöntemlerini uygular.

- a) *Egzersiz, derin nefes alma gibi konular ele alınır.*
- b) *Stresle başa çıkmada dua ve ibadetin önemi vurgulanır.*

TYB.2.2.5. Duyguların davranışları üzerindeki etkisini açıklar.

TYB.2.2.6. Değişen duygu durumlarına uygun davranışlar sergiler.

TYB.2.2.7. Olumsuz duygularını kontrol etmek için çözümler üretir.

- a) *Üretilen fikirler arasında en uygun olanların sınıfça belirlenmesi sağlanır.*
- b) *Öfke başta olmak üzere olumsuz duyguların bertaraf edilmesinde Hz. Muhammed'in (sav) söz ve davranışlarından örnekler verilir.*

TYB.2.3. ÜNİTE: EMPATİ

Bu ünite de öğrencilerin dinleme, anlama ve ifade etme becerilerini geliştirerek iletişim kurmaları ve empati yeteneklerini geliştirerek başkalarının bakış açısını anlayabilmeleri hedeflenmiştir. Öğrencilerin kişiler arası etkileşimlerde uygun davranış biçimlerini benimseyerek; kişiler arası ilişkilerini geliştirmeleri, kendi duygu, düşünce ve davranışlarının farkına varmalarının sağlanması amaçlanmıştır.

TYB.2.3.1. Yaşamını şekillendiren kişisel değerlere yönelik duygu ve düşüncelerini açıklar.

TYB.2.3.2. Kendi önceliklerini ifade eder.

Yaşadığı bir çatışma/durum karşısında kendi düşüncelerini/önceliklerini ifade etmesi sağlanır.

TYB.2.3.3. Başkalarının duygularını kendi ifadeleriyle açıklar.

TYB.2.3.4. Farklı bakış açlarına saygı gösterir.

TYB.2.3.5. Empatik iletişimi engelleyen durumları analiz eder.

TYB.2.3.6. Empatik iletişimi geliştirmek için yeni önerilerde bulunur.

- Empati ve diğerkâmlık değerleri arasında bağlantı kurmaları ve İslam dininin bu değerlere verdiği önemi tartışmaları sağlanır.*
- Kendisi için istediğini başkaları için de istemenin önemini vurgulayan hadisîşerif üzerinde durulur.*

TYB.2.4. ÜNİTE: TAKIM ÇALIŞMASI

Bu ünite de öğrencilerin takım çalışmasına uyum göstermeleri, ortaya çıkan problemlere yapıcı çözümler geliştirmeleri ve sorumlulukların önemini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

TYB.2.4.1. Takım çalışmasını tanımlar.

TYB.2.4.2. Takım çalışmasının önemini açıklar.

- Takım çalışması yaparken takım üyeleri arasında ortak değerler sistemi oluşturmanın önemi vurgulanır.*
- Takım üyeleri tarafından kabul edilen ve ortak davranış biçimlerinde esas alacakları dürüstlük, saygı, adalet, eşitlik, sabır ve müsamaha gibi değerler üzerinde durulur.*

TYB.2.4.3. Takımda sorumluluklarını yerine getirmenin önemini tartışır.

TYB.2.4.4. Takımdaki çatışmaların nedenlerini sorgular.

Çatışmaları çözümede kişiler arası iyi ilişkiler kurmanın önemine vurgu yapılır.

TYB.2.4.5. Takımdaki çatışmanın giderilmesine yönelik çözüm üretir.

TYB.2.4.6. Takımda alınan ortak kararlara saygı duymanın önemini örnekler üzerinden açıklar.

Türk İslam kültüründen istişarenin önemi ile ilgili örnekler verilir.

TYB.2.4.7. Takım çalışmalarında liderin önemini fark eder.

Bir liderde bulunması gereken özellikler üzerinde durulur. Bu özelliklerin takım çalışmalarına etkisini değerlendirmeleri sağlanır.

TYB.2.5. ÜNİTE: BİLİNÇLİ TÜKETİM

Bu ünite de öğrencilerin bütçe oluşturmanın ve tasarruflu olmanın önemini, geleceğe yönelik planlamalarda zaman yönetiminin gereğini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

TYB.2.5.1. İhtiyaç ve istek kavramlarını ayırt eder.

İhtiyaçlarını ve isteklerini belirlemeleri ve bunları gruplandırmaları sağlanır.

TYB.2.5.2. Tasarruf tedbirlerini sıralar.

- Tasarrufun ne olduğu ve neden gerekli olduğunun üzerinde durulur.*
- Sıralanan tedbirler içinden en uygun olanına karar vermeleri sağlanır.*
- Tasarrufun manevi boyutlarına değinilir.*

TYB.2.5.3. Acil durumlara yönelik ekonomik tedbirler almanın önemini açıklar.

- Bütçeyi etkileyecek acil durumların tespit edilmesi sağlanır. Bu durumlara karşı sigorta yaptırmanın ve tasarrufun önemi üzerinde durulur.*
- Borç almanın sonuçlarını değerlendirmeleri sağlanır.*

TYB.2.5.4. Bilinçli tüketici kavramını açıklar.

- Bilinçli tüketicinin çevreye katkısı vurgulanır.*
- Doğaya ve çevreye saygı göstermenin manevi yönden önemi üzerinde durulur.*
- İsraf kavramı üzerinde durulur.*
- İsraf ile ilgili ayet, hadis, atasözü ve vecizelere yer verilir.*

TYB.2.5.5. Satın alınan ürüne ilişkin belgelerin önemini tüketici hakları kapsamında değerlendirir.

Garanti belgesi, makbuz, fatura, kullanım kılavuzu, senet, sözleşme, vb. belgeleri incelemeleri sağlanır. Bu belgelerin işlevleri üzerinde durulur.

TYB.2.5.6. Ayıplı mal ve hizmet alımlarına yönelik hak arama yollarını açıklar.

Gündelik hayatta karşılaştıkları örnek durumları arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır. "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun", "Tüketici Hakem Heyeti", "Tüketici Mahkemesi" konuları üzerinde durulur.

TYB.2.5.7. Hakkını aramak için dilekçe yazar.

Dilekçe yazma hakkı, dilekçeye cevap verme süresi, dilekçe yazma kuralları üzerinde durulur.

TYB.2.5.8. Zaman yönetiminin önemini açıklar.

Zaman yönetimi ile ilgili ayet, hadis, atasözü ve vecizelerden örnekler verilir.

TYB.2.5.9. Etkili zaman yönetimi tekniklerini açıklar.

Etkili zaman yönetiminin başarıya etkisi üzerinde durulur.

TYB.2.5.10. Zaman yönetimi açısından zamanını günlük plan yaparak değerlendirir.

Zaman-iş grafiği hazırlamaları ve hazırlanan grafikleri yorumlamaları desteklenir.

TYB.2.5.11. Başarılı kişilerin zaman yönetimi ile kendi zaman yönetimini karşılaştırır.

- Öğrencilerin ilgi duydukları alanlarda başarılı olmuş kişileri araştırmaları, zaman yönetimi konusunda edindikleri bilgileri sınıfta paylaşmaları teşvik edilir.*
- Spor, bilim, sanat, edebiyat gibi alanlarda başarılı kişilerin röportajlarından, belgesellerinden, biyografi ya da otobiyografilerinden yararlanmaları sağlanır.*

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial data. This includes not only sales and purchases but also expenses, income, and transfers between accounts.

Next, the document outlines the process of reconciling bank statements with the company's internal records. This involves comparing the bank's record of transactions with the company's ledger to identify any discrepancies. Common reasons for these differences include timing issues, such as deposits in transit or outstanding checks, as well as potential errors in recording or bank fees.

The document then provides a detailed guide on how to prepare a balance sheet. It explains that the balance sheet is a snapshot of the company's financial position at a specific point in time, showing assets, liabilities, and equity. It stresses the importance of ensuring that the balance sheet always balances, as this is a fundamental principle of accounting.

Finally, the document discusses the role of the income statement in providing a clear picture of the company's profitability over a period. It explains how to calculate net income by subtracting all expenses from total revenue. The document also notes that the income statement is closely related to the balance sheet, as changes in equity are reflected in the net income.